

Nro. 42.

**A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Endült Bétsből Pénteken November 22-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

Eő Csász. és Apostoli Királyi Felsége, Nemes *Lacasa* igen érdemes Cs. K. Udvari Tanácsos Úrra a' Lintzi acrarialis Fábrikának fő directi-
óján, avagy gondviselésén kívül, a' dohányra és stempelezésre való fő vigyázatot is bízni mel-
tőztatott.

Azok közt a' birtokos urak közt, a' kik az ő földjeiknek terméseiket illendő árron szokták eladni, első helyet érdemel *B. Laffert* Cs. K. Kamerárius és Magyar Országi birtokos Úr, a' ki Kir. Sz. Város Buda vidékén lévő jószágainak terméséből néhány esztendőttől fogva, mind a' szegény lakosoknak közönségesen, mind külö-

nösen a' Cs. Kir. Katonáság számára, sokkal oltsóbb áron szolgáltatott életet, mint a' közönséges piatzokon árúztatott vala. — A' Bétsi Cs. Kir. Udvari hadi Tanátsnak alázatos jelentésére, olly rendelést méltóztatott Eő Felsége tenni, hogy a' fent nevezett Báró Úrnak ezen valóságos hazafiúságból származott és követésre méltó tselekedete a' honnyi közönséges újság levelek által is tétetődjön közönségessé.

Magyar Ország.

Posonyból azt írják, hogy a' Fels. Nádor Ispány ott nem léte alatt sem közönséges, sem kerületbéli gyűlléseket nem tartottak az ott lévő Ország Karjai és Rendjei.

Tekint. Gömör Vármegyének Fiscálissa Titt. *Cibur Adám Úr*, több azon nemes Vármegyében lévő vashányáknak birtokos ura, nem régiben a' Fels. Császár nevét viselő könnyűszerű regementnek, Jólsván, és Nagy Rótzén kvártélyozó első Fő Strásamester első eskadronjának 400 darab patkót ajándékozott. Ezt a' valóságos igaz hazafiúságból folyt adakozóságot azon eskadronnak nagy lelkű tisztjei el nem halgathatváu, háládatosságoknak kinyilatkoztatására a' két Magyar Hazába közönségessé tenni kívánták. Ennek a' jó hazafiúságnak már annakelőtte Titt. *Bartóffy Márton Ur* is nyilvánvaló tanúbizonyságát adta, a' mennyiben a' nevezett eskadronnak 150 vas patkót ajándékozott, 's annálfogva azon vidékbéli vashámoros uraknak jópéldát mutatott igaz hazafiúságának kinyilatkoztatására.

Frantzia Birodalom.

Napoleon Császár Hollandiában való útazásának (így szólnak a' 29-ik Octoberi Amsterdami

tudósítások) a' mint előre is ellehetett látni, sok jó következései vannak. — Valahól ez a' szemes és bölts Fejedelem meg fordúlt, mindenütt sok nyomait hagyta bölts és jóltévő rendelkezésinek, mindenütt értekezett a' tartományoknak, városoknak állapotjokról, és a' lakosoknak szükségeikről, az osztályoknak finantziáját, az az kintstárát jobb rendbe hozta, és a' városoknak kórmányozását meg jobbította. Továbbá meg parantsolta, hogy az a' línea, melly Hollandiát Frantzia Országtól ekkorig elválasztotta, töröltessen el, melly által az iparkodó Hollandusoknak tágas út nyittatott a' Frantzia és Olasz Országokkal való kereskedésre. Különös figyelemetességgel viseltetett Eő Csász. Felsége a' tengernek és folyóvizeknek töltéseire, mellyeket szorosán meg vizsgáltni, 's meg jobbítatni parantsólt.

Az Utrechti (Traiectumi) Zsurnálnak 29 ik Octoberi darabjában következő fontos, és valósággal megtartásra méltó jegyzés foglaltatik:

„A' kereskedés folyamatjánál álhatatlanabb dolog nintsen e' világon. Ma egy familia, egy város, egy ország virágzó állapotban van, hólnap minden uraság füstbe megy. *Napoleonnak* nagy elméje és gyözedelmei szükségesképpen a' Hollandiai kereskedésben is nagy változást szerzettek. Vólt olly idő, mellyben a' mi Admirálisaink *Tromp* és *Ruyter* a' tengeren uralkodtak, és az Angliai hadakozó hajókat a' Themsében, az az, a' London városa előtt való kikötőhelyben, Londonnak szeme láttára megégették. — Későbbben kalmárlegényeivé lettek a' Hollandusok az Anglusoknak, a' kik egyik élelmünk kú-

fejét a' másik után tóllünk elvették, a' mi kintseink, hajóink, 's matrozaink Lonbonba költöztek, és ők voltak a' mi megaláztatásunknak leg főbb eszközei. Igen nagy esztelenség volna a' mi jármunknak elvesztésén bánkódni, annak a' járomnak, mellyet az a' hatalmasság vetett nyakunkra, mellynek mi 200 esztendővel ennekelőtte törvényt szabtuk. Szükség, hogy a' Hollandusok, a' helyett, hogy ennekelőtte a' magok koloniáikkal és e' földnek más részével foglalkozkodtak, most az Európával való kereskedelemre függeszék figyelmességüket, és annál fogva újabb gazdagság kútfejeit nyissanak magoknak.

Jegyzés Tromp és Ruyter Hollandiai Admirálisokról.

Az elsőbb Brielli születéssű volt, egyedül ritka vitézsége által emelkedett fel, mellynek 1607-ik esztendőben, Aprilis 25 ik napján a' Gibraltárnál esett tengeri ütközetben nagy jeleit adta, minden idejébéli tengeri vitézek közt legnagyobb volt 's erre nézve az akkori Hollandiai Helytartónak, az Orániai Hertzegnek ajánlására, Hollandiai Admirálissá tétetődött. A' Spanyolokat és Anglusokat gyakran megverte, 32 tengeri ütközetben győzedelmeskedett; 1653-ik esztendőben az Anglusokkal való ütközetben a' maga Admirálisi hajójáról lelövetett.

Ruyter Hertzeg, Generál-Lajtnant, és Hollandiai Admirális egy volt e' világon élt legnagyobb tengeri vitézek közzül. Született 1627-ik esztendőben Wlissingenben egy köz rendű lakostól. Életének 11-ik esztendejében már tengeri szolgálatot tett, 's érdemei által arra a' legfelsőbb méltóságra emeltetett, mellynél fellyebb

nem mehetett, mivel az admirálisi méltóság abban az időben a' Helytartósággal együvé volt kötve. A' Spanyolokat és Anglusokat gyakran megverte, a' Törököktől sok hajókat elnyert. Sok fényes győzedelmei után, 1676-ik esztendőben, Sziciliában Agosta városa előtt a' Frantziákkal való tengeri ütközetben egy ágyú golyóbistól halálos sebet kapott. Nem tsak vitéz, hanem egyszersmind buzgó keresztény is volt ő, mellynek tündöklő példáját adta az által, hogy az *I. Leopold* Császár és Király uralkodása alatt a' Nápolyi gályákra küldetett Magyar Országi Protestáns papokat a' maga közbevetése által azon büntetés alól felszabadította.

A' 4 ik Novemberi Utrechti közönséges levelek *Napoleon* Császárnak ott létéről következő módon szóllanak:

Itt is sok próbáit adta a' Fels. Frantzia Császár a' maga nagy lelkúségének, a' mennyiben az idevaló szűkölködő szegények között 10000 frankot osztatott ki. — Az idevaló Reformáta Ekklesiának derék Predikátora *Chatelain* Úr következő módon szólította meg ezt a' nagy Fejedelmet: —

„Felséges Uram! Tudtára vannak Felségednek a' Protestáns vallásnak principiumai, avagy sarkalatos tikkelyei, az igazság Istenének és a' békesség Fejedelmének vallásából vétettek azok, kinek mi is szolgálai vagyunk, és meg nem szününk azokat a' mi gondviselésünkre bízott gyülekezeteknek szívekbe nyomni — *Legyetek azoknak a' törvényeknek engedelmesek, mellyeket a' világi törvénytévők előttökbe adtak. — Adjátok alá magatokat a' leg főbb hatalomnak.* Ez az a' tudomány,

mellyet mi predikálunk, ez az az erköltsi tudomány, mellyet mi tanítunk; és hol van az a' Protestáns, a' ki annak az uralkodó Fejedeleme- nek ne engedelmeskedne, a' ki a' maga ditsőssé- gének fényes sűgáraival egész Európát bétölti, kinek lábanyomaiból áldás tsergedez.“

A' Hollandiai nevezetesebb tartományoknak bėjárások után, a' Bergi Hertzegséget is meglátogatták a' Fels. Frantzia Császár és Császárné. Düsseldorfban ezen Hertzegségnek fő városában is olly atyaikeppen viselte magát Napoleon Császár, mint Hollandiában. — Az odavaló újságlevelek rólla így szólnak: —

„Mint az édes atya a' maga gyermekei közt úgy járkál mi köztünk a' Nagy Napoleon. Nem fényes pompája, hanem szelid és kegyes maga leereszkedése által különbözteti meg magát. Tegnap reggel a' Beurathi szép kastélyt látogatták meg Eő Felségek, mellynek kilátása és vidéke nagyon gyönyörűséges. Délután az itt öszve gyűlt katonaságot mustrálta meg, este fényes bál volt a' város szálájában, mellyen Eő Felségek is megjelentek, az egész város kivólt világosítva, ma útaztak el innen Kolonia városába, a' hól 4000 főből álló vasas regementet fog a' Császár meg mustrálni.

Lotharingiában, Métz városában következendő különös dolog történt: Reggel a' midőn a' templomba vóltak vólna az emberek, két tolvaj egy azon várostól ném messze lévő házhoz men- tenek, olly feltétellel, hogy azt kirabolják. Egy 10 esztendőös leányka, a' ki szüléinek templom- ba való menetelekkor oda haza maradt, észre vévén, hogy tolvajok akarják a' házat felverni,

mikor szinte az ajtót béválni akarták volna, az ablakból egy fejszét vetett reájok, hogy egyiket vagy másikat megsebesíthesse; de észre vévén a' zshiványok a' dolgot, fére ugrottak, és béütöték az ajtót. De ekkor sem rettent meg a' gyenge leányka, hanem édes attyának két töltött piztolyát a' kabinétjéből kihozván, azt, a' ki reá akart rohanni, úgy főbe lőtte, hogy mingyárt meghólt; a' másik pedig a' kis amazontól megijedvén elfutott.

Spanyol Ország.

A' Madritti újság levelek szerént, a' Toledói Frantzia Commendáns, Generál *Lecapitaine* (olv. Lecapiten) a' múlt October 16 ik napján Ajofrin mellett a' *Medico* és *Gomez* insurgens Generálisoknak 600 lovas emberből álló öszve kaptsolt seregekre bukkanván, azt mingyárt megtámadta, és a' 22-ik dragonyos regementből 100 emberrel közikbe vágatott, 's két mértföldig üzette az ellenséget. Ötször, sőt hatszor is igyekezett *Medico* a' maga népét öszve gyűjteni, de azáltal még jobban nevedett az ő veszedelme, a' melly történetben 80 lovat vesztettek az insurgensek, 57 estek fogságba, a' meghóltaknak és megsebesítetteknek sokkal többre ment a' számok.

Nagy Britannia.

Szicilia Országának jelenvaló környülállásairól hosszas és fontos jegyzéseket adott ki egy Londoni Zsurnál, mellynek foglalata a' következő pontokból áll: Ennek a' szigetnek, t. i. Sziciliának óltalmazását köz megegyezésből vállalta magára Anglia. Az oda vitetett Angliai manufacturáknak vagy kézműveknek az árra 500

ezer font sterlingre ment esztendőnként, melly summából 300000 font sterling vólt a' nyereség. De azok a' segedelmek, mellyeket Anglia a' Sziciliai Kiralynak ekkorig fizetett, és az azon Országnak védelmezésére oda küldetett hajó és hadi seregeknek tartások sokkal többre ment. — Tehát semmi szerentsétlenségére nem szolgálna Angliának Szicilia elvesztése, és mi az ott lévő 15 ezer emberből álló hadi népünknek, és a' Messinai kikötőhelyben lévő hajóseregünknek több hasznát vehetnénk másutt, a' mellyeknek tartása másfél milliom font sterlingbe kerül esztendőnként; következésképen valamivel többbe, mint Skótzianak minden adója és jövedelme.“

„A' Sziciliai ármádia 20000 emberre megyen, de mivel azon Ország népessége másfél milliomból áll, és ha jobb rendbe hozatódna az a' sziget, 30000-re is lehetne szaporítani, és mindenkor elég lenne annak oltalmazására. Továbbá, hogy ha az oda való papság's nemesség annyi adót fizetne, mint a' több lakosok, semmi segedelemre nem vólna Ferdinánd Kiralynak szüksége. — A' Sziciliai lakosok nagyon ragaszkodnak a' Királyi familiához, a' Király is nagyon lebozsátkozik a' néphez, 's minden tsudálja a' Királyné talentumit; még is mindazáltal nagyon gyűlölségessé tette magát a' Kormányzók azon személyek miatt, a' kiknek nagy befolyások van a' Királynál és Királynénál, és éppen ezek tanátsadásának tulajdoníthattya a' Király Nápoly Országtól lett meg fosztatását “

„Ez ugyan különös dolognak lenni tettik, de könnyű ezt a' mesét megfejteni. Tudva va ó dolog, hogy a' Sziciliai parasztok a' Messina

mellett kiszállott ellenség közzül sok embert elfogtak, még is mindazáltal semmi jutalmat nem vettek, sőt még azon fegyverek is, mellyeket köztök az Anglus Generál kiosztatott, tőlök elvették. — Miért nintsen a' Palerminói Kormányországoknak a' Sziciliai lakosokhoz bizodalma? Talán attól fél, hogy olly bátran fogják magokat ellene viselni, mint a' közönséges ellenség ellen, a' kit a' lelkiismeret semmí rosszal nem vádol, annak félni nem kell."

Az Angliai kézműveknek oda való bévitelekre egy procentumot vetett a' Kormányország, melly ellen midőn a' mi ott letelepedett kereskedőink protestáltak volna, akként felelt nekik a' Király ministere *Circello*, hogy minden ember köteles az uralkodó Fejedelem rendelkezéseinek magát alája vetni, mellyet ha mivelni nem akarnak, takarodjanak ki Sziciliából. A' mi még több, igen sértegető szókkal illette kereskedőinket. Tehát a' Jakobinusi principiumok szerént viseli magát a' Sziciliai Kormányország, mellyeknek mi örökös ellenségei vagyunk. Minden időben megesmért igazság volt az, hogy az a' Nemzet, melly valamely Országot védelmez, annak politikus birtokosa legyen. — Mi Sziciliát védelmezzük, tehát politikus urai vagyunk azon országnak."

A' Frantziák uralkodásokra való figyelmezés végett szükségesnek tartotta a' Londoni Admirálisitás a' Canálisban, avagy, az Anglia és Frantzia Országok közt lévő szoros tengerben két nagy hajósereget kiállítani. — Az egyik a' Texeli kikötőhelyben, és a' Schelde folyóvízben lévő ellenséges kis hajóseregre való vigyázatra rendel-

tetett ki, a' másik a' Portsmouthi kikötőhelyben mindenkor készen van a' kivezésre, azon esetre, ha hogy a' Frantziák a' Cherburgi kikötőhelyből kiveznének, és a' Jerseyi, 's Gvernseyi szigetekbe kiszállani akarnának.

A' régtől fogva súlyós nyavalyával küszködő Fels. Angliai Király, a' Windsori első Novemberi büllétin szerént, azon éjjel telyességel nem alhatott, és mind testére mind lelkére nézve nagyon beteg volt.

Rénusi Szövetség.

A' Német Országi Tudósoknak Nestorja a' 70 esztendőes *Wieland*, a' múlt 1810-ik esztendőnek September hólnapjában szekerezen, szekere vele felfordúlt, és a' peretz tsontja eltört. A' Jénai orvos Doktoroknak, nevezetesen *Starke* Professor és udvari Tanácsos Úrnak szerentséjek volt ezt a' tiszteletes és öreg Poetát tökéletesen meg gyógyítani.

A' Góthai tudósítások szerént a' Schnepfen-thali nevelő háznak igen híres Directora *Salzmann* munkás és hasznos életének 67-ik esztendejében meg holt. Az ő sok tudós munkái, 's nevezetesen a' nagy Lexiconja által halhatatlan hírt szerzett magának.

A' 7-ik Novemberi Hamburgi Correspondensből azt olvassuk, hogy azon város piatzára még ebben a' hólnapban is sok földi eper vitettetett, melyet az idej meleg és termékeny időnek kell tulajdonítani. — Ez ugyan igen nagy ritkaság a' természetben; mindazáltal nem olly, melly ennekelőtte is meg ne esett volna, 1186 ik esztendőben is igen meleg idő járt, úgy annyira, hogy

már Januáriusban az élőfák virágzottak, Februáriusban a' madarak tojtak, és olly nagyok voltak az almák, mint egy botskordió; Május hólnap végén Thuringiában az aratás elvégződött. Augustusban a' szüretelés végbe ment, és jó mustot lehetett inni. Az 1397-ik esztendő is olly áldott volt, hogy már Májusban, a' Rénus és napkeleti tenger mellett aratni és új búzából kenyeret sütni lehetett.

Nem régiben egynéhány deputátusokat küldött a' Frankfurti Zsidóság Fuldába, kétség kívül azon polgári jus és szabadtság megnyerése végett, mellyért ők fél esztendőtől fogva már esedeztek. Ez a' Zsidó közönség ekkorig 22500 forintot fizetett a' Fejedelmi Kintstárba, fognak é ezután is annyit fizetni vagy nem? az idő választya el.

Bavaria Országnak azon városiban, a' melyekben ekkorig kétféle vallású oskolák és gymnasiumok voltak, úgymint Katolika és Protestáns oskolák, az uralkodó Fels. Királynak *Máximilián Jósefnak* végzése szerént mind öszve olvasztatnak, és a' Professoroknak választatásokban nem a' vallásra, hanem a' Tanítóknak tanításbéli tehetségekre és fedhetetlen életekre leszen tekintet. Ez a' Katolika és Protestáns oskoláknak öszve olvasztatások három esztendővel ezelőtt *Augspurgban* már végbe ment, és a' mint írják, valamint a' Tanítók úgy a' tanulók is szép egyeségben élnek egymás közt. — *Regensburgban* e' folyó November 11-ik napján egyesítették az ott való Katolika és Protestáns Oskolák.

A' mint Lipsziából írják, igen sok drága kö,

veket, és orientális gyöngyöket vivén az Orosz és Lengyel kereskedő Zsidók az oda való vásárra mind az odavaló, mind a' Frankfurti vásárban a' pénznek szűk vólta miatt a' gyémánt köveknek az árrok 30 procentummal alább szállott. — A' jó gyöngynek az árra is alább ment, de még sem annyira mint a' gyémántoké.

Tudományt tárgyazó Tudósítás.

Azon híradásunkra, mellyet a' Magy. Kurir November 8-ik napján költ darabjának első lapján tettünk vala, következő jegyzés küldetett hozzánk Magyar Országból:

„Több esztendőktől fogva, (úgymond) azon iparkodnak a' Német és Frantzia Országi tudós Chemicusok, hogy a' hamuzsirrál való élést sok fabrikaturákban, más surrogátumoknak bévitelek által megkevesíthessék, 's annál fogva az erdőket meg kémélhessék. — Nállunk orvos Doktor, és tudós természetvizsgáló *Oesterreicher* Úr, már enekelőtte 14 esztendővel az általa feltalált tsudálatos sót (*sal mirabile nativum hungaricum*) nem csak az orvosi, hanem a' technicus élésre is az üvegnek hamuzsír nélkül való készítésére igen alkalmatosnak találta, tapasztalta, és hasznos próbákat is tett azzal. Idővel másokat kiszorító privilégiumot is nyert a' Felsőségtől ezen kémiai találmányának illy nevezet alatt: *Glasfritte ohne Pottasche*, az az, *üvegek hamuzsír nélkül való készítésének* gyakorlására. Most pedig igaz hazafiúi buzgóságtól ösztönöztetvén, következő módon tette azt közönségessé a' Publikum közhasznára. — Az üvegnek minden pottasch vagy hamuzsír nélkül való készítésére, a' fent említett

Magyar Országi *Tsudállatos sóval* való hasznos foglalatosság egyedül annak kémiai jó bánásától függ, melly által a' bűdöskő savanyúsága (*acidum sulphuricum*), melly az üveg fábrikálását akadályoztattya, más materiákkal való egyesítése által elháríttatik, és egyedül a' meg maradt *natron*, az az, szóda fordítatik haszonra."

A' közönséges mész és szénpor, mellyeket minden üveg fábrikákban kevés kóltséggel lehet kapni, azok a' leg főbb részek, mellyek által a' fel tett tzeit, a' következő tapasztalás szerint könnyen el lehet érni.

a) Ha a' száraz tsudállatos Sóból 12 rész, homokból 8 rész, szénporból 1 rész vétetődik, és mindaddig égettetik a' lángoló kementzében (*in furno reverberatorio*), mig minden bűdöskő szaga (*hydrothion*) el vesz, egy olly elegy marad hátra, mellyből a' leg jobb *olvasztó üveget* lehet készíteni.

b) Hogyha pedig a' további *calcinatio*, avagy égetés a' szénporral elegyített tsudállatos Só egyenlő mértékben véve, a' tűz lángjában mind addig tartatik, mig meg fejeedik, és a' szaga elenyészik, akkor 14 vagy 16 óráig tartó olvasztása után, *szép ablakba való üveg* leszen belőle.

c) Hogyha pedig a' közönséges homok helyett válogatott békasó (*Silex*) vétetődik hozzá, úgymint a' száraz tsudállatos sóból 12 rész, a' porrá tört békasóból 8 rész, a' levegőben elolvadt mészből 4 rész, a' szénporból 6 rész, 's ezek mind addig calcináltatnak, mig a' mállza feje és szagatlan leszen, akkor osztán gazdálkodás végett ugyan annyi válogatott üveg darabokat lehet

hozzá tenni, 's avval együtt öszve olvasztani, mellyből 18 óráig tartó olvasztás után *tiszta fe-jér üveg* lesz.

d) Hogyha pedig a' szénporból és a' tsudállatos sóból egyenlő részek, és 4 rész mész egymással egyenlőképen calcináltatnak, forró vízben felolvasztatnak, festetlen süveg darabon által szűretnek, 's a' száradásig öszve sűrítettnek, tiszta szóda, vagy Alkali minerale lesz belőlők, mellyhez hogyha tiszta békasó, salétrom, és egy kevés arsenicum tétetődik, a' *leg tisztább Tükör üveg* lesz belöle.

Melly tsudállatos előmenetelt nem tettek a' tudományok a' mi Hazánkban lévő természeti ajándékoknak haszonra való fordításokban? 's mennyire nem előmenetelesíthetné a' jelenvaló időben a' *tecsnica Chemia* a' Haza köz hasznát, hogy ha a' szorgalmatossabban gyakoroltatna?

! *Elegyes Dolgok.*

Az Illyriai tartományoknak Generál Gubernátorja Gróf *Bertrand* még most is Dalmátziában útazik. Ez az ekkorig nem esmért, és jobbadon miveletlen tartomány, mellynek kövér földje és meleg levegője van, sok megjobbításra alkalmas, mellyre a' nevezett Frantzia Generális és Gubernator már meg is tette a' szükséges rendelkezéseket. A' jövő esztendőben a' gyapot, vagy pamok termő plántákkal is próbát fog tenni. Dalmatziának népessége még eddig 240 ezer főre ment, holott két annyira is lehetne szaporítani.

Triestben ismét főrr a' tengeri kereskedés,

minden nap sok Korcirai, Raguzai, Velentzei, és Ankonai hajók eveznek bé annak kikötőhelyébe, mellyek olajjal, fűgével, malozsa szőlővel mandolával, 's több efélékkel vannak megterhelve. — Úgy tettik, mintha egészen oda hagyni akarnák az Adriatikumi tengert az Anglusok.

A' Hayti Király a' Sz. Domingói szigetben *Kristofle* olly plánumot tsinált, melly szerént mihelyest *Pethion* és *Rigaud* vetélkedő társait egészen elnyomhattya, mingyárt kémeket küld a' napnyúgoti coloniákban lévő fekete rabszolgákhoz, 's őket uraik ellen feltámasztja, szabadságba helyhezteti, és minden szigetekei a' maga oltalma alá veszen. — Az ő kívánságát leg inkább meg fojtya az ő Anglusok ellen való gyűlölsége, jól tudván, hogy egyedül ez a' hatalmas nemzet akadályoztathattya az ő plánumát. — Az ő udvari emberei minden alkalmatosságokban az Afrikai nép megbosszúlójának nevezik őtet.

Néhai *VI. Pius* Pápa Frantzia Országból való vissza utazásakor Valenzában, a' déli Frantzia Ország városában 1799 ben meghalálozván, ugyan ott is tétetett le. Az ő hideg tetemeinek illendő módon leendő temettsége végett egy szép kriptá építtetett, a' hová az Olasz Országi közönséges levelek szerént a' Genuai Érsek és Kardinal *Spina* jelenlétében egy márványkőből tsinált koporsóba szép pompával bé rekesztetett.

Messinábun, Szicilia Országnak nevezetes és fő városában, a' múlt October holnapban, négy nap alatt 14-szer rendült meg a' föld Azok az oda való lakosok, a' kik az 1783-ik esztendőben, Februárius 20-ik napján történt földindulá-

sokról, és azoknak rettenetes következéseiről emlékeznek, honnyaikat oda hagyván, házuknépével együtt a' szabad mezőre futottak ki, és még most is vont sátorok alatt laknak. — Azon rettentő földindulás alkalmatosságával azon népes városnak nagyobb része 50000 lakosokkal egyetemben a' föld alá temettetett néhány szempillantatok alatt.

A' következő szomorú példa tanúságára lehet a' gondatlan szüléknek. Hassziának *Oberbreitenbach* nevű helységében egy asszony a' maga másfél esztendőös gyermekét egy régen tartott hollóval együtt, a' szobában magánosan hagyta, 's az ajtót bezárván dolgai végett másuvá ment. Néhány szempillantat múlva nagy és keserves sikoltást hallván a' szomszédok, a' gyermeknek segítségére futottak, de mivel a' ház ajtaja bevált zárva, rajta nem segíthettek. Végre darab idő múlva haza menvén az anyja, magánosan hagyott gyermekét szánakozásra méltó állapotban találta, mivel a' vén holló a' gyermekét megtámadta, hasára ült, és mind az ábrázattját és kezeit nagyon meg martzongotta, mind nevezetesen olly sebet ejtett a' jobb szeme felett a' homlokán, hogy ha egy íznire alább vagdalta volna meg, szémevilágától egészen meg fosztotta volna. — Olly erőssen tartotta ez a' gonosz madár a' maga prédáját, 's annyira védelmezte magát kiterjesztett szárnyaival, hogy alig menthette meg a' megrettent és jajgató édes anya annak körmei között a' maga ártatlan kisdédét.